

De Wissel

IVN afdeling Eijsden

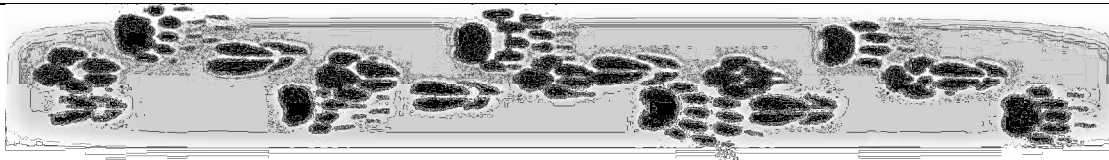
Juni 2020

Jaargang 27 nummer 2

ivn natuur
educatie

INHOUD	
<i>Inhoud</i>	2
<i>Van De Redactie</i>	3
<i>Van Het Bestuur</i>	3
Digitalisering (herinnering)	3
<i>Natuurwerkdag NLdoet 14 maart</i>	4
Wat is er gedaan	4
Noteer alvast de volgende natuurwerkdagen in je agenda:	6
<i>Viskes vange (29)</i>	6
De Blankvoorn en de Rietvoorn (Ruisvoorn), "Ruts"	6
Ejbelkes en Rutse	6
De Blankvoorn	7
De Rietvoorn (Ruisvoorn)	7
Gelijkende soorten	8
Consumptievis	8
<i>Liège, Luik (6)</i>	8
Kloosterbieren/ Speciaal bieren	8
Het Luiks volkslied (2)	9
Luikse museums (1).	10
<i>Bijzondere Waarnemingen</i>	11
<i>Agenda 2020</i>	16
Het "Wandelschema" & "Korte Tour"	16
Programmaoverzicht 2020 Vogelwerkgroep excursies & bijeenkomsten	16
Werkgroep Flora werkgroep (voorheen: Bloeiende Bermen)	16
Cursussen 2020	17
<i>Bijzondere Waarnemingen</i> vervolg van pagina: 12	17
Spaanse Lente 2020. Hoera voor de Kleine vos!	20
Koekoek	31
Waarnemingen digitaal melden	31
<i>Het Bestuur</i>	32

VAN DE REDACTIE

3 maanden verder sinds de vorige Wissel. De meteorologische zomer is begonnen en de wereld lijkt compleet veranderd. Bizar is misschien wel de minst heftige kwalificatie voor de afgelopen 3 maanden. Maar ik ga het er niet meer over hebben. Het C-woord heeft de afgelopen tijd alle media overheerst en komt “me de neus uit”.

Een voordeeltje is wellicht dat u alle activiteiten, die de afgelopen 3 maanden zijn vervallen, nog van ons te goed heeft. Iets om naar uit te zien dus. Maar wanneer, is op dit moment nog niet aan te geven.

Nog een voordeel: we hadden meer tijd om naar buiten te gaan, om waarneming te doen en om die op te schrijven. Dat levert weer een paar extra pagina's op in deze Wissel.

In dit nummer de gebruikelijke rubrieken: waarnemingen, viskes, Luik, maar ook waarnemingen van niet regelmatige schrijvers en een verslag van de natuurwerkdag in De Waardhoff.

Veel leesplezier!

PDB

Op de website van IVN Eijsden is regelmatig actueel nieuws te vinden. En, zoals u weet, ook de Wissel wordt daar gepubliceerd (in kleur). (www.ivn.nl/afdeling/eijsden)

ivn natuur
educatie

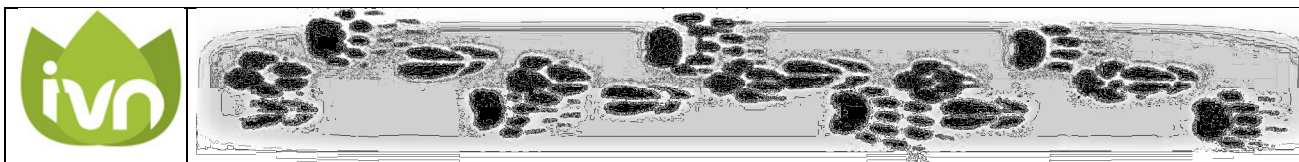
VAN HET BESTUUR

Digitalisering (herinnering)

Indien u uw e-mail adres doorgeeft aan de secretaris kunnen we u ook tussendoor van activiteiten op de hoogte brengen. Ook De Wissel krijgt u dan, in kleur, via email binnen.

Daarom de oproep om indien je voorzien bent van een e-mailadres dit aan onze secretaris Jacques Piters door te geven. Het adres is jacques_piters@hotmail.com (let op _ streepje tussen jacques en piters!)

Het bestuur

NATUURWERKDAG NLDOET 14 MAART

De natuurwerkdag in De Waardhoff heeft nog net plaats kunnen vinden vóór de “intelligente lock-down” de hele wereld op slot en op zijn kop zette!

Beste IVN'ers en actieve natuurbeschermers,

Hartelijk dank voor jullie deelname aan de Natuurwerkdag NLdoet 14 maart in het particuliere natuurgebied De Waardhoff in Mesch. Ook dank voor de inzet van het cateringteam. Fijn dat jullie er toch (weer) waren om te helpen bij het ontwikkelen van de natuur in Mesch dicht bij huis.

De NLdoet vrijdag 13 maart is afgezegd, met 40 studenten van het UWC Maastricht. Diverse deelnemers hadden zich afgemeld om diverse redenen en i.v.m. het Coronavirus, ook omdat het Oranjefonds donderdag al het advies had gegeven om alle NLdoet activiteiten niet te laten doorgaan. Ook de boomsnoegroep uit Maastricht (6 man) werd vrijdagavond nog afgemeld.

Vrijdagavond werd ik nog gebeld door de gemeente die informeerde naar het aantal deelnemers en de NLdoet actie op zaterdag en verzocht om deelname van een grotere groep (meer dan 100) te vermijden.

Ik gaf aan dat er ca. 13 deelnemers zouden komen. Er werd mij gezegd dat de burgemeester diezelfde avond nog zou beslissen welke activiteiten er verboden zouden worden. Ik heb géén telefoontje ontvangen.

Nog geen week later bleek dit Coronavirus geen gewoon griepje te zijn maar een landelijke crisis.

Ik hoop dat iedereen nog gezond is en ook blijft.

Zaterdag 14 maart waren er toch nog 13 deelnemers aanwezig; waarvan 6 leden van IVN-Eijsden en 3 nieuwe deelnemers.

Wij hadden dit jaar weer veel geluk met het mooie zonnige weer op de NLdoet-dag. Zelfs de eerste vlinder werd gespot en ook in de poelen waren er al veel padden en ei-snoeren aanwezig.

Wat is er gedaan

1 Verzagen en opruimen omgevallen boom en dikke tak

Bij de bos-trap was een dode boom omgevallen en in de grub lag een dikke, afgewaaid boomtak. De boomstam en tak zijn in stukken gezaagd en ter plaatse opgestapeld.

Dit hout gaat in Banholt gebruikt worden voor het (traditioneel) stoken van appelstroop.

2 Aanbrengen touwleuning bij de bos-trap

De al 2 jaar aanwezige touwleuning is op 27 februari 2020 gestolen. Wie doet zo iets?

3 Snoeien opslag van hoogstam fruitbomen

Er werden weer de nieuwe takjes afgeknipt/ gezaagd van de boomstammen in de "Fruitwei". Als er geen omkasting om de boomstam staat is dit gemakkelijk te doen. Met een omkasting om de boom lukt dit snoeien alleen met een smal zaagje. Bij het ontbreken van de omkasting bestaat er het risico dat schapen (die er in maart staan) aan de boombast gaan knabbelen als het gras al kort gegraasd is.

4 Planten 5 bomen

Er zijn boompalen geplaatst de zg. palenrammer; verder boomgaasjes, omkasting buigen, grond mengen.

Het plantmateriaal (5 bomen + 840 struiken en de boompalen e.d.) was door mij donderdagmiddag al opgehaald. Vrijdag zijn de 5 boomgaten geboord met de grondboor en zijn alle materialen, bomen en grond met groeimiddel ter plaatse gelegd.

De volgende bomen zijn geplant:

1 Appel	(Malus Jonagold)
1 Peer	(Pyrus Conference)
2 Walnoten	(Juglans regia)
1 Tanne kastanje	(Castanea sativa)

5 Verhogen PH-waarde water in de poelen

De PH-waarde van het (regen)water in de poelen is 7,5/ 8,3. Deze waarde wordt verhoogd door het instrooien van Maerl korrels in het water, waardoor amfibieën en waterplanten het beter doen. Ook zijn takken van Sleendoornstruiken gecontroleerd op de aanwezigheid van eitjes van de Sleedoornpage (vlinder), maar niets gevonden. Op de Pietersberg zijn dit jaar wel eitjes gevonden.

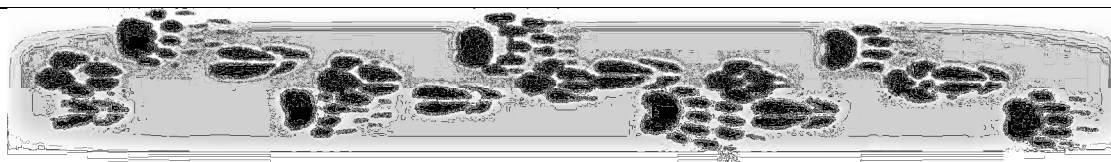
6 Inzaaien bloemzaad

Ergens in de bloemakker is bloemzaad uitgestrooid. Dus een zoekopdracht aan iedereen: geef de plek door als je dit jaar ergens nieuwe bloemen ontdekt. In april worden door ons nog diverse kilo's bloemzaad ingezaaid in de bloemenakker en in de wildweide.

7 Plaatsen 2 Steenuilkasten

Al eerder in februari 2020 (vóór de NLdoet dag) zijn er 2 broedkasten geplaatst voor Steenuilen in de hoogstamboomgaard. Er zijn nu 3 Steenuilkasten aanwezig in de boomgaard, waarvan een nieuwe kast in de vorm van een "chalet" met een schuin dak, overstek, balkon en vanaf de Steenberg uitzicht op België. De Steenuilen waren de laatste jaren af-

wezig in onze boomgaard (ook in de regio), maar met deze keuzevrijheid en exclusieve aanbieding van dit All-inclusief Chalet appartement zullen de Steenuilen wel weer snel terugkomen, hoop ik.

Bij de aankomst was er koffie met koek en konden de deelnemers elkaar begroeten (op 1,5 m afstand). Het elkaar de hand geven (rare uitdrukking!) sloegen we dit jaar over en het zoenen komt volgend jaar wel.

Na afloop zorgde het cateringteam weer voor de uitgebreide lunch: soep, belegde broodjes, koffie, fruitsap. Er is weer gezellig gewerkt in verschillende groepjes en dan gaat de tijd meestal snel.

De nieuwe deelnemers ontvingen het wandelboekje "Mescher Ommetje" en alle deelnemers kregen een pot Waardhoff-honing mee en konden gebruik maken van de NLdoet kaarten Bedankt vrijwilligers: Gamma 20% kortingskaarten en een aan te vragen set bedankkaarten.

Op de infopanelen in De Waardhoff staat veel informatie over de natuur o.a. over (wilde) bijen en vlinders. Allen bedankt en kom zelf vaak kijken hoe de bloemen, planten en bomen het doen in De Waardhoff.

Noteer alvast de volgende natuurwerkdagen in je agenda:

Zaterdag	7 november 2020	9-13 uur (IKL landelijke natuurwerkdag)
Zaterdag	13 maart 2021	9-13 uur (NLdoet)
Vrijdag	12 maart 2021	9-14.30 uur (NLdoet met studenten UWC Maastricht)

Kijk op de website www.waardhoff.nl voor informatie, Waardhoff-activiteiten en foto's (bij "Meer informatie").

Met vriendelijke groet, Johan Stoffer

VISKES VANGE (29)

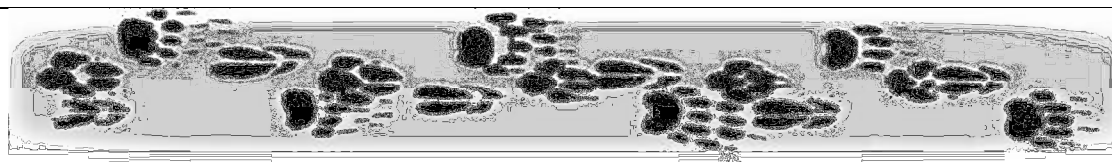
De Blankvoorn en de Rietvoorn (Ruisvoorn), "Ruts"

Naar aanleiding van het vorige stukje over de Bot (deel 28) kreeg ik een leuke reactie van sportvisser Lambert van de Vogelzang. De familie Haenen bevist zo ongeveer alle wateren in Europa en kan altijd gevraagd worden om waarnemingen. Lambert vangt soms Botten in de Waal bij Gorinchem en kent waarnemingen stroomopwaarts tot bij Tiel. Op de Bot wordt gevisst met kunstvisjes op de rivierbodem.

Ejbelkes en Rutse

Kinderen die vroeger aan de Maas speelden, kregen van de hengelaars te horen dat die veel visten op "Ejbelkes" en "Rutse". Hoe die vissen er uit zagen wist je wel.

Een "Ejbelke" (Alver in het Nederlands, maar dat wisten we toen nog niet),

was een slanke, onopvallende vis die vaak in scholen vlak onder het wateroppervlak zwom.

Een "Ruts" (Blankvoorn of Rietvoorn) had rode vinnen en een groenige rug. Blankvoorn of Rietvoorn hoorde je niet, later soms wel het Nederlandse Ruisvoorn. Ook ving je van anderen op dat de Walen het over "Ablettes et Rossettes" hadden (waarmee onze "Ejbelkes en Rutse" werden bedoeld).

De Blankvoorn

Bij mijn weten werd er in mijn zeer jonge jaren geen onderscheid gemaakt tussen de Blankvoorn en de Rietvoorn (Ruisvoorn). Het waren allemaal "Rutse" (of "Rötse"). Het is aannemelijk dat de hengelaars in Eijsden voornamelijk Blank-Blankvoorns vingen.

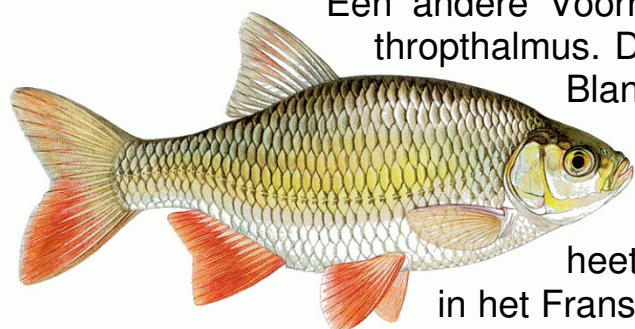
De Blankvoorn (*Rutilus rutilus* of *Leuciscus rutilus*) komt overal in Nederland en omstreken in ruime mate voor. Het is zelfs in Nederland de meest algemene vissoort. In het Duits heet deze Voorn "das Rotauge" of "die Plötze", in het Engels "Roach" en in het Frans "le Gardon (blanc)" of "le Meunier rosse". In het Waals: "Rossette".

De Blankvoorn is een mooie vis. De rug is groenachtig, de zijkant is zilverwit en de vinnen zijn roodbruin. De schubben zijn vrij groot. In de bovenkant van het oog (de iris) zien we een oranjegele vlek. Dit verklaart de Duitse naam "Rotauge" en ook wel de Weertse naam "Gaeloug".

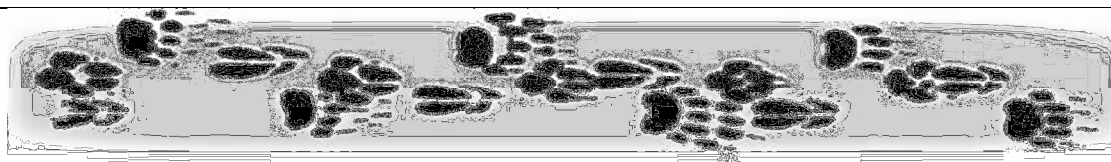
De Blankvoorn wordt in ons land gemiddeld ongeveer 35cm lang.

De paaitijd begint in april. De Blankvoorns trekken naar hun vaste paaiplaatsen (ondiepe plekken in de rivier). Bij het paaïen springen de Voorns soms boven het water uit. Er worden per vrouwtje vele tienduizenden eitjes afgezet (tot wel 200.000). De larven van de Blankvoorn eten zowel dierlijk als plantaardig voedsel. Dit geldt ook voor de volwassen exemplaren. De Blankvoorn kan 10 jaar oud worden.

De Rietvoorn (Ruisvoorn)

Een andere Voorn is de Rietvoorn (Ruisvoorn), *Rutilus erythrophthalmus*. Deze soort is zo mogelijk nog mooier dan de Blankvoorn. De oude naam "Ruisvoorn" betekent volgens de taalkundigen hetzelfde als "Rietvoorn", dus een Voorn die zwemt tussen het riet, de waterplanten. In het Duits heet hij "die Rotfeder", in het Engels "Rudd" en in het Frans "le Meunier rotengle". In het Waals "Rossette" of "Rosse di fond". Hier en daar komen we in het Lim-

burgs "Reetröts" tegen.

De rug van de Rietvoorn is hoger dan die van de Blankvoorn. De vinnen zijn roder en de schubben zijn groter. De vis heeft een bronskleurige gloed over zich. De ogen zijn geel.

De Rietvoorn wordt in ons land ongeveer 35cm lang. De Rietvoorn leeft in water met veel waterplanten en het paaien gebeurt daar ook. De paaitijd is in de zomer, als het warm weer is.

Een vrouwelijke Rietvoorn kan wel tot 200.000 eitjes afzetten. De larven van de Rietvoorn eten zowel plantaardig als dierlijk voedsel, net zoals de volwassen vissen.

De Rietvoorn kan oud worden, tot wel 20 jaar.

De Rietvoorn was in vroeger jaren bij ons zeer zeldzaam, maar werd later door verstuwning van de rivier en het ontstaan van rustig water in de Maasarmen een meer voorkomende soort.

Dit komt overeen met de constatering van mijn buurman visser Lambert dat de Blankvoorn voornamelijk in de Maas zelf zwemt en de Rietvoorn tussen de waterplanten van de Maasarm, "d'n Ienham" aan de Trichterweg.

Gelijke soorten

De Blankvoorn, Rietvoorn, Winde en Serpeling kunnen met elkaar worden verward. Ook vindt er wel eens hybridisatie plaats (kruisingen tussen soorten met als resultaat vaak onvruchtbare nakomelingen).

Het uit elkaar houden van de soorten en eventueel kruisingen is voer voor de specialisten.

Consumptievis

De Blankvoorn wordt tegenwoordig in Nederland niet meer in onze keukens bereid en vervolgens gegeten. Er zijn wel verhalen uit Eijsden bekend over het "inleggen" van "Rutse" in het zuur ("ze woeërte-n-iengelaag ien d'n aets-je"). Tegenwoordig gebeurt dit nog steeds in Tsjechië. De vele kleine graatjes in de vis worden door het inleggen zacht en lossen op en de vis kan dan makkelijker worden gegeten. In Oost-Europa is het eten van riviervis nog steeds gangbaar en de Blankvoorn wordt daar hoog gewaardeerd.

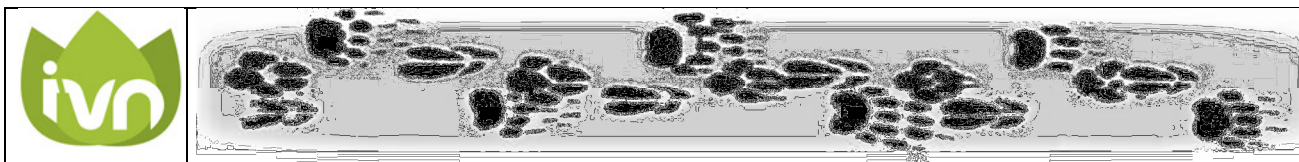
Jacques Piters

LIÈGE, LUIK (6)

Kloosterbieren/ Speciaal bieren

Voor sommigen zijn de trappist bieren de bekendste kloosterbieren. Die mogen enkel zo genoemd worden als zij in een kloostercomplex, abdij,

gebrouwen worden. Binnen de muren! Onder leiding van monniken van de orde der Cisterciënzers. In een beperkte oplage. Opbrengst bestemd voor de kloostergemeenschap. Wat overblijft voor goede doelen. Er zijn 2 soorten, donker (double) en blond (triple) met hun eigen alcoholpercentage. Afhankelijk van het brouwproces en wat geheime ingrediënten. Het toetje van de brouwmeester zijn smaak. Tot voor enkele jaren waren er slechts een beperkt aantal trappist bieren, Westmalle, la Trappe, Orval, Rochefort, Chimay en Westvleteren bekend in onze contreien. Inmiddels zijn er in o.a. Oostenrijk, Italië en zelfs America bieren die de naam TRAPPIST mogen dragen. Het trappistenbier uit Westvleteren is slechts in zeer beperkte mate beschikbaar en enkel ter plekke verkrijgbaar. De verkoopprijs in een horecazaak is dan ook navenant.

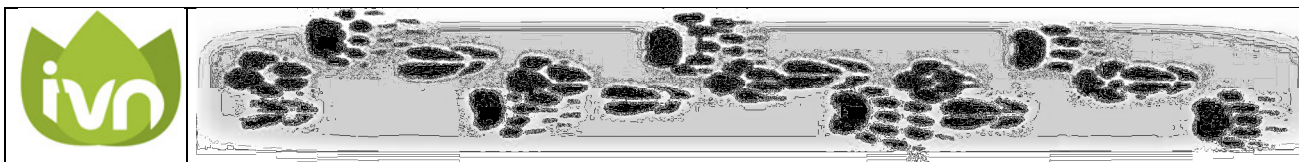
Vandaag de dag zijn er veel speciaal bieren. Elke firma probeert zijn eigen soort te verkopen. Allerlei smaken en alcoholpercentages. Voor elke jaargetijde wat anders. Zelfs al alcoholvrij! Zo ook met de abdijbieren. De ouderwetse abdijbieren Tongerlo, Postel, Leffe en Grimbergen blijken allen producten te zijn van de brouwerijen der Norbertijnen. Hoe was het ook alweer? Gewoon water was vroeger niet altijd betrouwbaar. Het brouwproces leverde weliswaar een alcoholhoudende drank op, maar drink het met mate dan duurt het langer is een oud advies. De kloosterlingen waren niet gek. In hun tuinen kweekten ze de juiste producten, ze waren zelfvoorzienend voor hun gezonde drank. Wijn was een ander chapter. Voor wat het Luikse betreft is de biercultuur van Abdij Cornillon neergedaald naar Jupille waar de oude brouwerij Piedboeuf in onze tijd een wereldleider in de alcoholische drankensector is geworden met het Jupiler bier. Overigens komt onze Karel de Grote ook uit die regio. Zelfs de Romeinen waren er.

Luik kent nog een eigen kleine stadsbrouwerij die een zestal soorten bier brouwt. BROUWERIJ C, gelegen aan de Impasse des Ursulines. Een van hun troeven is het Curtius bier. Een blondje van 7%. Smaakt best.

Het Luiks volkslied (2)

Welke vereniging heeft er niet zijn eigen clublied? Een bekend verschijnsel. Vooral in de hedendaagse internationale sportwereld. Bij vele voetbalwedstrijden klinkt de eigen melodie door het stadion. Om de eigen sporters te stimuleren en de tegenstanders te intimideren. Zo ook in Luik. De enige overgebleven voetbaltrots van Luik, Le Royal Standard Club de Liège, heeft als clubkleuren rood en wit. Vandaar de naam Les Rouches. Sedert 1960 ben ik in mijn hart supporter van Standard en het clublied heb ik vaak meegezongen. De tekst ken ik van A tot Z. Het lied heeft een toepasselijke naam: Allons les Rouches.

De tekst is geschreven op een bij ons in Nederland wel zeer bekende melodie, die van ORANJE BOVEN. Ook het kinderliedje WIJ ZIJN ER BIJNA kent

de melodie. Als het Jonkheid van Caestert op Bronkmaandag met de Roeij naar het Kasteel gaat klinkt die muziek traditioneel vanaf Café de Greune Mert tot op het kasteelplein. Het is de muziek van onze nationale feestmars. In 1923 gecomponeerd door M.J.H. Kessels. Ter gelegenheid van 25 jaar Koningin Wilhelmina. De tekst is van G.J. Peters, een Heerlenaar. Toch wel opmerkelijk, een Waalse club met een clublied op een melodie uit Nederland.

Luikse museums (1).

Als je zo door Luik wandelt loop je eigenlijk door een openluchtmuseum. Prachtige gebouwen, kunst, kitsch, verleden en heden, druk stadsverkeer, verborgen hoekjes, smalle straten, bijzondere mensen, bedelaars, ontheemden etc. etc. Je waant je soms in het Midden-Oosten, dan weer in de Congo etc. etc.

Heel veel wat Luik te bieden heeft en had vindt je makkelijker in een der vele Musea. Naam, adres, openingstijd en wat er te zien valt zijn allemaal terug te vinden op internet. Meestal geeft de naam al een indicatie over de inhoud. Voor informatie over bezoektijden e.d. kunt u terecht bij Les Rendez-vous Musicara Liegeois. Hierna volgen wat titels plus zo nu en dan een toelichting.

- Museum de Schone Kunsten
- Museum van het Waalse Leven
- Ansembourg Museum
- Grand Curtius

Dit museum is genoemd naar Joannes Curtius. De Gelatiniseerde naam van Jean de Corte (1531-1628). Een steenrijke handelaar in wapens en buskruit waarvan hij het monopolie had. Hij leverde aan iedereen die betaalde, vriend en vijand.

- Archéforum Luik
- Museum Grétry

Dit museum is gevestigd in het geboortehuis van deze componist, Rue des Récollets in Outremeuse. Hij wordt wel de belangrijkste Franse componist genoemd vanwege zijn lange tijd in Parijs. Hij schreef religieuze muziek, strijkkwartetten en maar liefst 66 opera's (Opéra comique). Hij ligt begraven in Parijs op Pere Lachaise. Behalve zijn hart dat naar Luik terugging. Thans rust dat hart in het Gretrystandbeeld voor de Luikse Opéra.

- Aquarium en Zoölogisch Museum

Dit museum ligt aan de Quai van Beneeden in Outremeuse. Genoemd naar Eduard van Beneeden (1846-1910). Een wereldberoemde cytoloog, bioloog en embryoloog. Hoogleraar zoölogie aan de Universiteit van Luik, aanhanger van de leer van Darwin. Werkte mee aan de ontdekking van de Chromosomen en Gameten door zijn onderzoek naar parasieten bij paarden. Samen met o.a. Walther Flemming ontdekte hij de Mitose (celkerndeling). In 1887 beschreef hij de Meiose (chromosomen splitsing). Bezoek aan het museum is een must.

- Museum TréZOOOR

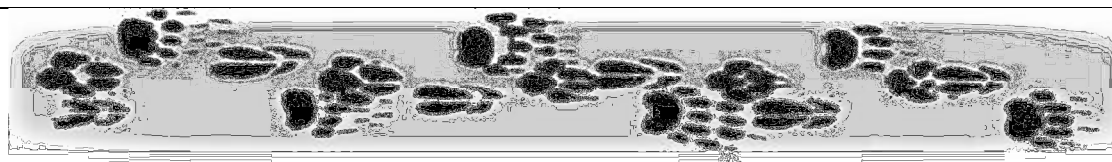

- Tchantches Museum
- Museum van het Openbaar Vervoer in de streek van Luik
- Trésore de la Cathédrale de Liège
- Maison de la Science
- Musée Boverie
- Madmuseum
- Openluchtmuseum Sart-Tilman
- Mulum, Verlichtingsmuseum
- Huis van de Metallurgie en Industrie van Luik

Jean Creuwels (uit diverse bronnen)

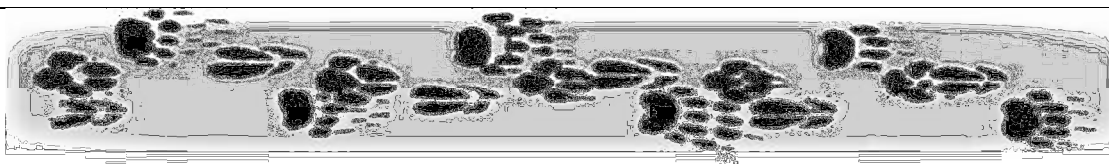
BIJZONDERE WAARNEMINGEN

- @ 16.02 Wiel Schins meldt: 15 uur op de kruising Chemin Royal-Voerenweg, bij de bekende grote dassenburcht richting Voeren: een dode juveniele das ligt op de veldweg.
- 03.03 Ik zie enkele bloeiende Holwortels in de bosrand. 6 Reeën in gezelschap van 1 Reebok in een wei langs de Scheggelder. Het Daslook overtoert het bos.
 - 04.03 Een Bever laat zich zien.
 - 06.03 Met Jo e.a. een natuurtocht gemaakt Pepinster – Theux vv. Wonderwel hielden wij het droog. Een zeer gevarieerde tocht met heel wat macadam maar ook enkele fraaie veldweg/bospad stukken. Voor de meesten een eerste kennismaking met het Land van Theux en vooral met de formidabele ruïne van Franchimont. De tocht langs de westkant van de Hoëgne van Theux naar Pepinster bleek zeer avontuurlijk. Smal, scheef, nat en glibberig. Vlakbij het hoge water van de rivier was het uitkijken geblazen om te passeren. De Hoëgne heeft daar veel verval en vormde een woeste stroom water. Met bevervraatsporen langs de kant en in de boselling al bloeiende Bosanemonen. Overigens onderweg massaal Gevlechte Aronskelken en Daslook in de bermen. Wij passeerden een dame die Daslook aan het plukken was. Inderdaad, dat is een lekkernij als stampot of als soep. Ook in België beschermd. Geen wild. Wel de gebruikelijke Vogels. Topper: Grote Lijster.
 - 07.03 Broer Jef en ik tellen 28 Muurhagedissen rond zijn woning en ook nog 17 op een andere plek in Laag-Caestert. De Bever laat zich niet zien. Wel een IJsvogel.
- @ 07.03 Wiel Schins meldt: 15 uur, Savelsbos, in de buurt van de Scheggeldergrubbe: een 5-tal kleine wilde zwijntjes loopt netjes in rij over het bospad, erachteraan een kleiner zesde exemplaar. Geen moederzwijn te bekennen. Andere wandelaars hadden dezelfde waarneming gedaan.

- 08.03 Een klomp leem op een akker grenzend aan een graft, met daarin een al jaren verlaten dassenburcht, trekt mijn aandacht. Het is de schedel van een oude das geteisterd door de jaren. Kam kapot en een niet meer compleet gebit. Leuke vondst, temeer daar ik in 2007 in diezelfde graft ook een schedel vond.
- 10.03 Twee Grote Gele Kwikstaarten laten zich geregeld zien langs de Voer.
- 11.03 Op de Baroniestraat vind ik 2 platgereden Gewone Padden. 2 Wijn-gaardslakken proberen de Voerenweg over te steken. Om hen datzelfde lot te besparen help ik ze maar een handje. Slakken zijn tweeslachtig met zowel mannelijke als vrouwelijke geslachtsorganen. Zij kunnen zich echter niet zelf bevruchten. Daarvoor moeten zij met tweeën zijn.
- 11.03 Recentelijk zag broer Jef dassenprenten in het Caestertveld. Van-daag wordt er een dode Das gemeld op een akker nabij de Schansweg. Met verwondingen aan de nek. Broer Jef vindt een dode Vos in die buurt. Hij telt 106 Knobbelzwanen op het gras.
- 12.03 In de berm van de Rijksweg ter hoogte van De Heeg zowaar enkele bloeiende Pinksterbloemen.
- 13.03 Een oude, zwaar geteisterde canadapopulier langs de Voer is om-gewaaid. In zijn wortelstelsel hadden de Bevers een verblijf gemaakt. Die wortels verloren daardoor hun houvast in de bodem. Nu kunnen wij niet meer gaan observeren op die plek.
- @ 14.03 Peter De Bie meldt: vanochtend een kadaver gevonden in de berm waar de oude Groenstraat / Geertrui-derweg op de A2 doodloopt. Het beestje ligt er al een tijd want is niet veel meer dan botten, schedel en haar. "Vel over been" zagezegd! Vanwege de kleur van de vacht dat hij in eerste instantie aan een Das, maar overleg met Jean heeft dat bijgesteld naar een dode Vos.
- 15.03 Huub Schroen (vaan Sonja) meldt een dode Das op de grasakker op de Knuvelkes langs de Voerenweg.
- 16.03 Een tocht door de Daor en langs Riesenbergh/Keerebos. Goed voor de bekende voorjaarsbloeiërs in diverse stadia. Plus 2 Boomblauwtjes, 2 Citroenvinders en zelfs 1 Kleine Vos. Plus vele vogelgeluiden.
- 16.03 Geen biljarten dus even naar de bosrand. Om en om ca. 19.00u. Goed voor Das, Ree en Vos plus vogelzang.
- 17.03 's Avonds echt gaan observeren voor een burcht in Sint Geertruid. Om 19.00u melden zich 3 Dassen elk op een eigen pijp. Vanaf 19.03-

19.23u houden 7 Dassen mij bezig op 2 aparte pijpen. Dode Das van 15.03 wordt weer gemeld.

- 17.03 Ongelooflijk! Aan de rand van het kerngebied van de Eikelmuisen is zeker 200m bos teruggezet. Alle struiken en jonge boompjes gerooid, weg braam. Elders worden struiken voor die diertjes aangeplant. Wie het snapt mag het mij uitleggen.
- 19.03 In de Daor, op de bekende vaste plek, roepen 2 Vroedmeesterpaden. Ik zie geen Das maar hoor wel 2 roepende Bosuilen. Ook zie ik 2 Slanke Sleutelbloemen, die zijn dun gezaaid. Tussen de miljarden Daslook plantjes bloeien er zowaar al enkele. Bosanemonen beginnen volop te bloeien. Het Bosbingelkruid verschijnt.
- 21.03 Langs de Rijksweg in De Heeg honderden bloeiende Pinksterbloemen. Goed nieuws uit Teuven. In het kleine natuurparadijs rond het huis van mijn goede vrienden in Nurop bezoekt een Kerkuil de uilenkast. Hopelijk bevalt de inspectie en neemt een koppel weer zijn intrek in de kast. Zoals tot voor enkele jaren het geval was. De Eekhoorn des huizes gaat zijn/haar gang in de tuin. Langs de Oosterweg bloeien de Gulden Sleutelbloemen en de Pinksterbloemen.
- 22.03 Kameraad Cor meldt een dode Steenmarter langs de N278 tussen Margraten en Gulpen. Tot mijn grote verrassing heeft langs de Savelsweg een ware kaalslag plaats gevonden. Waar is Staatsbosbeheer toch mee bezig? De kiezelgroeve ligt kaal en de toegang tot de mergelgroeve is naakt.
- 23.03 Ik zie mijn eerste Levendbarende Hagedis op mijn bekend plekje in de Daor. Overigens is het stuk Daor (Dorreweg zeggen ze in Keer) vanaf de Keerstraat tot aan de Fontijn met bouwpuin verhard en geëgaliseerd.
- 23.03 IVN-lid Mathieu Schiffelers meldt dat zijn nieuwe burens tijdens een Savelsbos wandeling, middenin het bos vlak langs het pad ter hoogte van camping De Bosrand, zes wilde zwijnen zagen. Om ca. 16.00 uur. 2 Grote en 4 Kleinere. De beesten waar minder geschrokken dan de wandelaars. Lieten zich bewonderen, sprongen rustig op en doken het bos in!
- 25.03 De gesneuveldde canadapopulier van 13/3 wordt opgeruimd. Tot grote verbazing van de werkers en mijn broer Jef, die staat te kijken, komt er een levensgrote Bever tevoorschijn. Die zat nog in het hol! Samen met zijn eega ziet Jef een Rode Wouw boven Ut Loek. Als geboren en getogen Eijdsenaar van aan de Maas gebruikt hij nog de oude plaatsaanduidingen.
- 26.03 De Keereweg richting De Beuk is ook voor 200m met bouwpuin verrijkt. Heel wat glasscherven daartussen. Daslook moet nog bloeien maar zowaar daar zijn ook al Salomonszegels.
- 27.03 Een uurtje naar de E.B. Weinig soorten en weinig aantallen Watervogels te zien. De Kokmeeuwen zijn blijkbaar al naar hun broedgebieden. Ook de Grote Zilverreigers zijn weg. Boven of op de velden zie ik hen niet

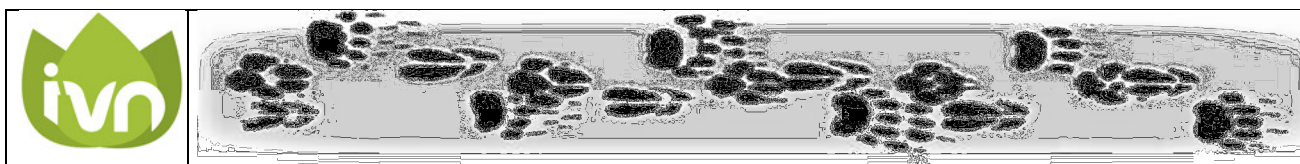
meer. Op de Maasarm bij de nieuwe brug 2 koppels Tafeleenden en 1 koppeltje Kuifeenden. Bij het weggaan toch twee Scholeksters langs de schaatspoel. Er wordt al gras geoogst. Daarna bemesten.

- 28.03 Even toch een korte visite bij broer Jef. Goed voor Muurhagedissen, koppel Zwarte Roodstaarten, koppel Grote Gele Kwikken en van de Vlinders o.a. Oranje Tipje, Citroenvlinder. Atalanta, Groot Koolwitje en Dagpauwoog. Een koppel Buizerds is ijverig bezig met het nest. In een graft in De Patiel zijn 3 leden van een zekere eenheid druk bezig met snoei en kap werkzaamheden. Die kennen de regels.
- 29.03 Mijn correspondent uit Mheer meldt nu eens niets over dode dassen maar de geboorte van 4 Mereltjes.
- 31.03 Corona of geen corona. De veldwegen worden onveilig gemaakt door de 36-tonners van de firma's Hartmann, Cerfontaine, Koenders, Stassen en nog anderen met hun kostbare lading welriekende mest. De Terracators zijn nu eenmaal dorstig. Tijdens een avondlijke tocht door de laagstam van De Kaap toch enkele Hazen en Reeën. De Perenbomen zijn wit gespoten tegen de vorst. Tussen de Appelbomen valt het groen op van de bestuivers. Een aantal pijpen van een vluchtburcht, waar een Vos op zat, zijn hermetisch dichtgemaakt. Bepaalde telers willen maar niet beseffen dat Vossen en Dassen natuurlijke opruimers zijn van Woelmuizen.
- 01.04 Het is broedseizoen. Toch heb ik nog nooit zo veel snoei/kap of verwijder werkzaamheden aan struiken en bomen gezien als afgelopen week van dit jaar. Zowel door de gemeenten als particulieren als natuurgebied eigenaren. Och ja, die vogels vinden wel een andere plek om te broeden, die vlinders en bijen vinden wel andere bloeiende planten. Etc. etc. Smoesjes!
- 02.04 De gebruiker van de akkers grenzend aan de zuidkant van de Voer heeft alle zeven Bevergaten dichtgemaakt. Bevers graven namelijk gangen vanuit de Voerbedding en maken daarin een nestholte plus een luchtpijp. Daar kunnen de tractoren en andere werktuigen in blijven steken, met alle gevolgen van dien.
- 03.04 Stevige bos/veld tocht gemaakt. Helaas geen zon, wel windje. Bij het Nijstbosje jaag ik niet de verhoopte Wilde Zwijnen op maar 7 Reeën. En wat is dat daar? Daar staan zowaar ook al Eenbessen.
- 05.04 Langs de Schellebergsweg laat zich een onvolwassen Levendbarende Hagedis zien.
- 07.04 Zus Marie-José ziet haar eerste jonge dasjes van dit jaar, 3 stuks. Op een andere burcht moet ik het doen met 2 jonkies. Toch niet slecht zo vroeg in april en lastig te zien in het donker. Er zitten er meer op die plekken, dat weten wij uit voorgaande jaren.
- 09.04 Geen Dassen, wel roepende Vroedmeesterpadden op de bekende plek. Plus in de verte de roep van een Bosuil.

- @ 09.04 Wim Souren meldt: 14.40 uur, een koppel Rode Wouwen vloog richting NO boven Mesch.
- 10.04 Nog geen Dassen. Wel een moervos met 2 jongen, lastig te zien zo om 21.10u.
 - 11.04 Langs de Maarlanderweg al enkele Zwartblauwe Rapunsel planten. Ook steken Salomonszegels hun kop aarzelend op.
 - 12.04 12.01u Loeënde klokken uit Ternaaien begeleiden een eerste lenteconcert van de Groene Kikkers in de plassen van de E.B. En wat klinkt daar bovenuit? Een Koekoek! Vlak langs het looppad enkele Gulden Sleutelbloemen in bloei.
- @ 12.04 Marianne Theunissen meldt: gehoord om 8.45 uur in de Eijsder Beemden de roep van een Koekoek.
- 17.04 Een Spietser kijkt mij verbaasd aan en springt dan weg. Een Bosmuis blijft rustig zitten in het kastje. Een Hoornaar inspecteert een kastje als mogelijke nestplek.
 - 18.04 Er zijn al heel wat Aardappelen gepoot. En Uien. Maar zo te zien zal Maïs de hoofdmoot vormen.
 - 19.04 Ik vind enkele rozetten van de Bergnachtorchis.
 - 20.04 Op waarnemingen.nl worden geen observaties in de E.B. door erkende vogelaars gemeld. Je kunt er niet parkeren. Voor andere vogelgebieden geldt blijkbaar geen beperking. Volop meldingen. Twee vissers melden mij een Visarend boven de Maas.
 - 21.04 Op de uitstrooi plek van Irene Edens bloeien volop Wilde Boshyacinten. Een Reebok vindt mijn bezoek maar niets. Op de bekende plek bij de Grote Helgroeve bloeien Eenbessen en staan ook Grote Keverorchissen.
 - 24.04 Het bouwpuin dat als verharding is gebruikt in de Daor is al los. Een crime om over te fietsen. Scherven brengen geld in de lade van de bandenherstellers zegt een oudere Keerdenaar,
 - 25.04 Enkele van de schaarse Vogelmelk plantjes staan in bloei. Het aantal Grote Keverorchissen langs de Maarlanderweg is weer verminderd. De Rapunsel handhaaft zich. Vogelmelk op deze plek dus niet. In de Daor roept de Vroedmeesterpad.
 - 26.04 In de Putstraat zijn Huiszwaluwnesten verwijderd. 's Avonds geen Dassen.
 - 27.04 Op de Knuvelkes is het hele perceel gras geoogst, enkele tientallen hectares. Onderaan de bosrand jaag ik een Wild Zwijn op. Een Koolmees zit op 10 eitjes.
 - 28.04 Op Snoravia loop ik tegen mijn eerste bloeiend Soldaatje aan. Volgende week zullen dat er meer zijn. Ondertussen roept de Koekoek. Mijn zus Marie-José ziet 4 jonge Hazen in een wei langs de Witte Paolkes.

Zie verder op pagina: 17

AGENDA 2020

Het "Wandelschema" & "Korte Tour"

17 juni	Vanuit Battice door het weidse Land van Herve, VS303, 11km	11.00uur
15 juli	Wandeling door landgoed Terworm, 8 km, KT189	11.00uur

Het programma is samengesteld door José Goessens, Marianne Theunissen, Betsie van der Put en Anne van Santen. Vertrek Cultureel Centrum 11.00 uur via carpoolsysteem. Bij elke weersomstandigheid.

Bijdrage onkosten chauffeur € 2,50 per persoon, ongeacht de afstand. Deelname aan deze wandelingen geschiedt op eigen risico. Wandelingen zijn geschikt voor een ieder die goed ter been is. Wij gaan er vanuit dat iedere chauffeur een eigen inzittende verzekering heeft.

Anne van Santen, tel. 043-4094672, asvansanten@home.nl

Programmaoverzicht 2020 Vogelwerkgroep excursies & bijeenkomsten

Datum	Tijd	Activiteit	Vertrekpunt/locatie/contact
JUNI			
Donderdag 4	08.00	Excursie Brunssummerheide	Ed
15 juni-15 juli*	19.30	3 ^e MUS-telling	Ed/Thérèse
JULI			
13 juli-27 juli*		Huiszwaluwtellingen	Thérèse
AUGUSTUS			
Zondag 23		Gezinsdag	
Zaterdag 29	08.00	Seizoenstelling	Eijsder Beemden
SEPTEMBER			
Donderdag 3	08.00	Excursie Aubel Berwinne	Philippe
OKTOBER			
Donderdag 8	08.00	Excursie Bunderbos Elsloo	Lydia
NOVEMBER			
Donderdag 5	08.00	Excursie Borgharen/Itteren	
Zaterdag 28	09.00	Seizoenstelling	Eijsder Beemden
DECEMBER			
Woensdag 16	09.00	PTT-telling Meerssen	Lydia/ Thérèse/Ed
JANUARI 2021			
Dinsdag 5	19.30	Nieuwjaarstreffen	School Kampweg

* Exacte datum en tijd te bepalen door teller(s)

Wil je deelnemen aan een excursie (behalve die naar de Eijsder Beemden), meld je dan s.v.p. aan bij Ed Bayens (ed_bayens@yahoo.co.uk; tel. 4091024).

Telefoonnummers:

Ed	409 10 24	Philippe	457 23 70	Frans	409 12 83
Lydia	361 58 05	Thérèse	408 54 10		

Aan de activiteiten van de vogelwerkgroep kan in principe elke IVN'er deelnemen. Hebt u belangstelling om vogelaar te worden? Bel!

Ed Bayens

Werkgroep Flora werkgroep (voorheen: Bloeiende Bermen)

*In principe gaan we iedere laatste vrijdag in de maand op pad om planten en bomen te bekijken. We vertrekken steeds om 13.30 uur (tot 16.00 uur) vanaf verschillende locaties. Het programma bespreken we in januari. Inlichtingen: Annemie Speckens, 043-4092623, annspeakens@kpnplanet.nl of Anne van Santen, 043-4094672, asvansanten@home.nl
Dus als je mee wilt lopen dan mail even.*

TdJ

Cursussen 2020

Datum	locatie	onderwerp

Onderwerp, spreker en plaats wordt bekend gemaakt via de plaatselijke pers en op de site van ons IVN. Hebben wij uw mail adres dan ook per mail.

De zaal is open vanaf 19.30 uur en wij beginnen stipt om 20.00 uur. Inclusief pauze tot 22.15 uur. Voor leden gratis, niet-leden betalen € 3,-.

BIJZONDERE WAARNEMINGEN *vervolg van pagina: 11*

- 29.04 Op zoek naar Bergnachtorchissen jaag ik een onvolwassen Wild Zwijn op. Het dier blijft rustig staan en bekijkt mij van op 5 meter, ruim corona bestendig dus. Als ik 1 stap doe loopt het rustig weg. Tussen 1990 en 2000 groeide er in dit stukje bos bijna niets. Nu staat het vol met metershoog Look-zonder-Look en Robertskruid. Ook Daslook rukt op. De geweldige dassenburcht van toen is inmiddels verlaten. Ook op de Daolekaomers overheerst LzL. Dat er zoveel Look-zonder-Look groeit en bloeit komt inderdaad door het nitraatgehalte in de lucht en in de grond. Daardoor verdwijnen vele bijzondere planten.
- 30.04 Er staan al volop (Harige?) Ratelaars in de grassen rond Heugem waar al menig jaar schapen begrazing is. Ook Wondklaver doet het goed. Ik vind ook mijn enige Knikkende Vogelmelk plant op dezelfde plek als vorig jaar. Langs de Rijksweg wordt de boeiende, bloeiende berm kaalgeschoren. 's Avonds geen Dassen wel 1 Haas, wat Konijnen en een nest Vossen, ma en zeker 4 kleintjes.
- 01.05 Twee Knobbelswaan koppels hebben hun nest verlaten. Oorzaak niet drank maar loslopende honden die door hun baasje zo nodig ook nog het water ingestuurd worden.
- 01.05 Ook enkele dassenburchten e.o. zijn ingepalmd door LzL. Van succesvol observeren zal geen sprake zijn dit jaar. De Dassen hebben immers geen lange nek.
- 02.05 Hagedissen weer en jawel hoor. Op mijn vaste plekjes bij de Hierenberg laten er zich zien. Volwassen en onvolwassen. Er zijn dus vorig jaar jongen geweest. Om Hazelwormen te zien zal ik naar vreemde landen moeten gaan. Staatsbosbeheer heeft alles wat op de grond ligt opgeruimd. De schapen mogen zich niet stoten aan takken, mergelblokken of

andere brokken steen. Op een andere plek heeft de maïsteelt (tot in de bosrand) gezorgd dat alle leven is gedood. En maar sproeien.

- 03.05 Enkele betrouwbare vissers melden de vangst van een Blauwneusvis, geen alledaagse vangst op de Maas.
- 04.05 Een bewoner uit de Caestertstegen meldt ruim 20 Muurhagedissen rond het huis.
- 05.05 Ik tel vlot meer dan 60 Soldaatjes op Snoravia. De Keverorchissen zijn moeilijker te vinden. Rond De Laathof in Mesch vliegen maar weinig Huiszwaluwen.

@ 07.05 Peter De Bie meldt: omstreeks 10:30 te Hoog Caestert bij het spoorviaduct A2, 3 Zwarte Wouwen, langzaam cirkelend vanaf de Maas richting Moelingen. Eerder die ochtend: een Koekoek die al koekoekend boven de Maas heen en weer vloog ter hoogte van Nivelles. Later ook boven in een boom en "gemobbed" door kleine vogeltjes.

Op diezelfde plek (Maasoevers tegenover Nivelles) zag ik een en dezelfde Aalscholver 3x tegelijk langskomen:

1. ik zag hem noordwaarts vliegen boven de Maas,

2. ik zag zijn weerspiegeling in de Maas en

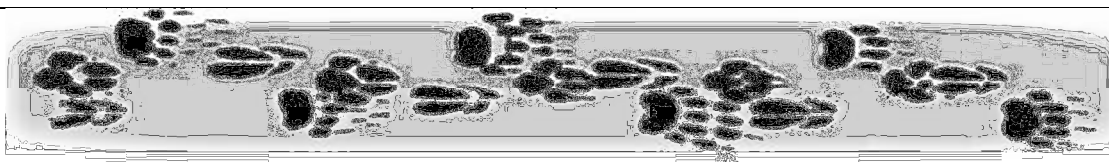
3. zijn schaduw op de tegenoverliggende Maasoevers!

Dit alles waargenomen vanuit een natuurgebied gerealiseerd in de uiterwaarde van de Maas. Er gaat, vanaf het noorden althans, geen pad naartoe, maar midden tussen brandnetels, distels en aanspoelsel staan een stegel en een bord. Je bent

er welkom op eigen risico, maar verder ontgaat het doel me!

- 12.05 Slechts 4 Bergnachtorchissen zijn dit jaar tot bloei gekomen. Langs de Rijksweg in Rijckholt toch nog enkele Huiszwaluw nesten. Broer Jef ziet 2 Zwarte Wouwen boven de canadassen van de Caestert Beemden. De Zwarte Roodstaarten bij hem hebben succesvol, 5 jonge grootgebracht. Het koppel Roodborsten heeft 7 eieren in de steek gelaten.
- 13.05 Door de nachtvorst is nagenoeg de hele verse aanplant wijnstokken van wijngaard De Riesenbergh bevroren.
- 13.05 Het bos davert. Twee Reebokken schreeuwen om het hardst om indruk te maken. Een met een basstem, de ander lijkt een tenor. Op de Zoeren Drees graast een drachtige Ree rustig verder. Bij haar nog een van vorig jaar, een Smalree. José Creuwels ziet 2 Dasjes lopen langs de Heiweg, ietsje Noordelijk van het vroegere café De Waardhof, thans auto-garage.
- 14.05 Het koppel Buizerds in een canada populier langs de Voer vliegt af en aan met voedsel voor hun jongen.
- 15.05 Met moeite vind ik langs de Maarlanderweg 2 Grote Keverorchissen. De Blauwzwarte Rapunsels zijn al uitgebloeid. Het afsterven van het Daslook is begonnen.
- 19.05 De jonge Vosjes zijn nu circa 3 maanden, al flink gegroeid. De nieuwsgierigheid wint het nog van de angst. Zij komen tot vlakbij de observator. Ook jonge Dasjes doen dat. Je kunt ze zo grijpen.
- @ 21.05 Peter De Bie meldt: vanochtend rond 7:30u vonden mijn eega en mijn zus een dode Das op de Heiweg tussen ingang Waardhoff en Voerenweg. Zo te zien een (zogend) wijfje. Melding gemaakt bij de gemeente en bij terugkeer rond 11:30u was het kadaver weg.
- 21.05 Langs de Klompenstraat in Eckelrade is nog 1 pand met zeker 10 nesten van Huiszwaluwen. Er zijn hier blijkbaar geen schuren meer met Boerenzwaluwen. Boven de Caestertbeemden cirkelt een Rode Wouw. Tja, die broer van mij ontgaat bijna niets.
- 22.05 Een Hegenier met Eijdsense roots en vaste klant van het Savelsbos meldt mij dat hij de Wielewaal gehoord heeft. Kan dat Jean? De Wielewaal wordt al enkele weken op heel wat plekken in Limburg gesignaleerd. In onze regio nog amper. En toch, op 21 mei heeft iemand een Wielewaal gehoord (en gemeld) toen hij op de Maarlanderweg door het bos liep.
- 24.05 De konijnen die de jacht overleefd hebben, hebben goed hun best gedaan. Er loopt heel wat klein grut rond de Kunstburcht in Maarland. Ook in de Caestert Beemden struikel je over jonkies. In Mheer moet je Zwaluwen met het vergrootglas zoeken.
- 25.05 Jef Spons maakt zich zorgen over het sterven van Pimpelmezen. Al enige weken bekend in de vogelwereld, begonnen in Duitsland. Inmiddels heeft men de oorzaak gevonden, een bacterie. Jef meldt ook een roepende Koekoek in Mesch. Mijn Koolmezen hebben allen een succesvol 1e

broedsel achter de rug.

- 28.05 In Rijckholt zijn de eerste Meikersen van eigen bodem te koop. Broer Jef heeft de indruk dat de Bevers van de Voer dit jaar jongen hebben. Extra opletten dus.
- 29.05 Eindelijk zie ik een Rode Wouw, langzaam westwaarts cirkelend vanaf maatschap R. bij het milieupark.

@ 29.05 Judith Heeremans stuurt een filmpje met 2 Dassen en een foto van een van twee. Helaas ontbreekt de informatie over waar en wanneer de opnames gemaakt zijn.

Jean Creuwels, met dank aan de melders

Spaanse Lente 2020. Hoera voor de Kleine vos!

De winter van 2020 was meer een soort voortzetting van de herfst van 2019 dan een "echte" winter. Dit was te zien aan de grote aantallen Grote zilverreigers op onze weilanden en velden. Guy Schins zag in januari 2020 zelfs vele tientallen Ooievaars in het Caestertveld. Nog een bijzondere waarneming uit deze winter zijn de 5 Grote bosmuizen achter ons lokaal in het schoolgebouw aan de Kampweg. Op donderdag 30 januari zag Hub Reumers deze karakteristieke dieren tijdens het opkuisen van het terrein. Bij het oppakken van een zinken golfplaat stoven ze weg. De Grote bosmuis is een opvallend dier met een witte buik en met grote ogen en oren.

Dinsdag 25 februari (carnaval) werd een besmetting met het Corona-virus vastgesteld in de regio Heinsberg, vlak bij de grens. Bijeenkomsten met veel personen kunnen het aantal besmettingen explosief laten stijgen. Zo ook natuurlijk carnavalsvieringen. Volgens de virologen zou het virus zich niet laten stoppen door de landsgrenzen.

Donderdag 27 februari. Bij Tilburg (Loon op Zand) wordt het eerste Nederlandse Corona-geval vastgesteld. Dat is dus niet bij de Limburgse grens, zoals eerder wel werd verwacht vanwege de nabijheid met Heinsberg. Het virus kon ook met een wintersportganger uit Italië zijn meegereisd.

foto Els Kerckhoffs

Zaterdag 29 februari. Wat betreft de schrikkel-dag kwam er de mooie waarneming binnen van Els Kerckhoffs van een zonnende Gehakkelde aurelia in de Graaf de Geoeslaan. Altijd leuk, zo vroeg in het seizoen.

Zondag 1 maart 2020. De optocht in Sint Martensvoeren gaat nog gewoon door. Veel jongeren maken zich nog geen zorgen over de kans om ziek te worden. Ziek worden door het nieuwe virus, en niet door overmatige consumptie van bier (al dan niet van

het merk met dezelfde naam). Corona betekent zoiets als "kroon" en het nieuwe virus wordt zo genoemd vanwege de vorm met uitsteeksels. Het woord Corona kan meerdere betekenissen hebben. Er bestaat zelfs een heilige Corona, van welke de relieken worden bewaard in de Dom van Aken.

De wintermaand februari 2020 was erg nat. Ook in de avond van 1 maart stroomt het regenwater weer via het "beekje" langs de Bukel omlaag. De Maas is weer wat "gewassen" (gegroeid).

Maandag 2 maart. Het eerste Kievitse (een nest van 2) wordt gevonden bij Bruchem in het Rivierengebied van Gelderland, nabij Zaltbommel. De eerste Kievitseieren worden de laatste jaren steeds vroeger gevonden.

De jeu de boulesbaan in Breust levert mij wat Iberis sempervirens aan (Scheefbloem of Scheefkelk). Hopelijk lokt dit ook het nieuwe Scheefbloemwitje naar mijn tuin.

Dinsdag 3 maart. Er wordt na middernacht een grote vuurbol gefilmd boven Nederland. Waarschijnlijk een meteor of meteoriet.

De lente hangt in de lucht. Dit is te merken aan de toegenomen zonkracht en de bloeiende Sleedoorns. Ik stop bij de Berwijn ter hoogte van de Schans en er vliegt een Groene specht op. De groene kleur weerkaatst schitterend in de zon, ongeveer zoals je dat bij IJsvogels in het blauw of blauwgroen kunt zien. De vele witte Zwanen in het veld krijgen steeds meer gezelschap van nog zo'n spierwitte vogel: de Grote zilverreiger. Ik zie er 2 op het groene gras.

Woensdag 4 maart. De grondwaterstand in Limburg begint zich te herstellen van de droogte van de afgelopen jaren. dat is een goed bericht. Een minder goed bericht is, dat er een jonge Wolf is doodgereden op de Veluwe. Het dier was ook op de Veluwe geboren en opgegroeid.

Zaterdag 7 maart. Bezoek aan de landelijke Vlinderdag in Wageningen. Altijd een mooie dag met lezingen en films. Vanwege het naderende Corona-virus mogen er geen handen worden geschud en zijn er hygiëne-maatregelen genomen.

Maandag 9 maart. In de avond is er weer een Supermaan te zien. De volle Maan lijkt dan groter omdat deze dan korter bij de Aarde staat dan anders. Dit komt door de elliptische baan van de Maan om de Aarde. Een volle Maan in deze tijd wordt Sneeuwmaan genoemd.

Dinsdag 10 maart. Tijdens een zachte, winderige avond (13°C), is de paddentrek goed te zien aan de Trichterweg in Eijsden. De dieren trekken nu naar het voortplantingswater.

Woensdag 11 maart. In Gronsveld lijkt het warm water te regenen bij 14°C. De media spreken zelfs van een wolkbreuk boven het Heuvelland. Op weg naar Margraten zie ik een sterk gewassen Bukelbeek, verder een grote beek langs de Banholtergrubbe en tot de rand gevulde afvoergrachten in Aan de Fremme in Margraten. De Maas bij de Waolewierd komt bijna tot aan de parkeerplaats. Op het Maasveld langs de Trichterweg staan minstens 14 Grote

zilverreigers.

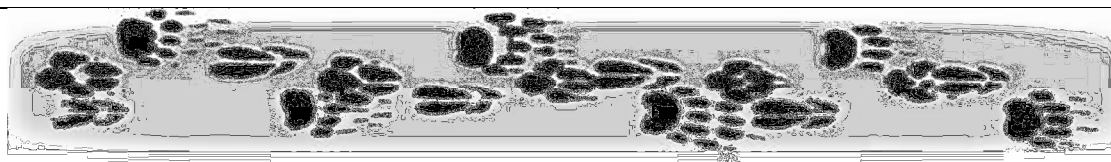
Donderdag 12 maart. Ondanks de stevige wind lokt de zon toch veel mensen naar buiten. Aan de Hubert Smeetsstraat zijn er een koningin Aardhommel, vele Honingbijen en een Gehoornde metselbij te zien. Het vrouwtje van deze bij is herkenbaar aan het rode achterlijf. In de Eijsder Beemden steekt de wit bloeiende Sleedoorn goed af tegen de blauwe lucht. Er is Sterrenschot te vinden. Deze gelei-achtige massa wordt ook Heksensnot genoemd. Wanneer een kikker of pad door een vogel of zoogdier wordt opgegeten en de kikker of pad bevat eitjes (dril) dan zwelt dit op in het maagvocht van de predator. Vervolgens wordt het uitgebraakt. Sterrenschot wordt toegeschreven aan Reigers, Ooievaars, Buizerds, Kraaien, Meeuwen, Bunzingen, Vossen en nog andere dieren.

Bovenaan de Banholtergrubbe zie ik vanuit de auto een Kolibrievlinder bij de blauwe bloemen van de Aubrieta gracilis (Randjesbloem of Blauwkussen). Ik stop om te kijken of ik me niet vergis, zou het geen dor blaadje, wapperend in de wind kunnen zijn? Het is inderdaad een Kolibrievlinder. De laatste jaren overwinteren er soms exemplaren in Nederland, maar overwinteraars kunnen natuurlijk ook met een sterke Zuidenwestenwind uit België of Frankrijk komen.

Vrijdag 13 maart. Johan Stoffer ziet een Rode Wouw boven de Waardhoff in Mesch.

Zaterdag 14 maart. Werken in de natuur met een beperkte groep mensen in Mesch (Waardhoff). We houden afstand tot elkaar en zijn in de frisse buitenlucht. In 5 van de 6 poelen is er kikkerdril van de Bruine kikker te zien en snoeren eitjes van de Gewone pad. Ook de grote nieuwe poel is al ontdekt door de amfibieën. In een oude vijver zijn massaal parende padden te zien en ook laat een vrouwtje Kleine watersalamander zich zien. Bij de insectenhôtels zien we veel Gehoornde metselbijen.

Zondag 15 maart. De Dubois-lezing van prof. Joep Geraedts over evolutie en selectie bij de mens is uitgesteld vanwege de Corona-crisis. De scholen en de horeca moeten de deuren sluiten. Vanaf nu wordt de mensen in Nederland aangeraden om onderling minimaal 1.5m afstand te houden om het risico op besmetting te verminderen. Het doet me denken aan de verhalen van mijn grootmoeder in Amsterdam over de Spaanse Griep in 1918-1919. Zij, geboren in 1907, had het zelf nog meegemaakt. Als student dacht je dan, de griep? Dat is toch onschuldig, een griepje? Deze ziekte had echter wereldwijd meer slachtoffers tot gevolg dan de hele Eerste Wereldoorlog. Men heeft dit virus in 2005 kunnen namaken, maar de oorsprong is niet met zekerheid bekend. Het zou een gemuteerd varkensvirus uit China kunnen zijn, dat in de VS (Kansas) belandde. Ook zou het een gemuteerd vogelvirus kunnen zijn, dat in de VS via kippen en varkens op de mens oversprong. De Spaanse Griep trof vooral jonge mensen. De naam Spaanse Griep ontstond omdat

Spaanse kranten als eerste alarm sloegen over de ziekte.

Corona zou van vleermuizen kunnen komen en via Civetkatten op een dierenmarkt in China op de mens zijn overgegaan. Dit is echter nog lang niet met zekerheid bewezen. Ook in allerlei laboratoria werd al lang (wetenschappelijk) onderzoek gedaan naar virussen en een ontsnapping uit een slecht beveiligd laboratorium is mogelijk.

De huidige Corona-pandemie (wereldwijde epidemie) doet ook denken aan de geschiedenislessen vroeger op school, die soms over de pest, pokken, of cholera gingen. Een meester op de jongensschool in Eijsden voorspelde het 50 jaar geleden al: "de mens kan in de toekomst veel onder controle brengen, maar niet het kleine, het onzichtbare (zoals bacteriën en virussen)". Een pandemie zou ooit wel weer uitbreken, zei hij.

Maandag 16 maart. Een echte lentedag met veel zon, weinig wind en maximaal 16°C in het Maasdal. Overal bloeien er bloemen. Vooral Magnolia's (Tulpenbomen) en Sleedoorns vallen op door de volledige bloei. Ook de grasveldjes met veel Speenkruid bij de Ursulinen en in de Beethovenstraat zijn erg mooi. Ik zie 10 dagvlinders in de Eijsder Beemden, een Kolibrievlinder, Steenhommel en Aardhommel in de Mozartstraat en een Boomblauwtje op Viburnum tinus in de Hubert Smeetsstraat. De Muurhagedissen van Caestert laten zich goed zien.

Dinsdag 17 maart. Nog een lentedag. De zon brandt al merkbaar op het on-

beschermde hoofd. Kolibrievlinders bezoeken een tuin in de Mozartstraat en de kapvlakte met Maagdenpalm in het Savelsbos. In Groeve Blom is een Grote vos (vlinder) te zien. Jenny vindt een rups van de Huismoeder in Banholt. De Groene kikkers en een schildpad hebben de oevers van de Bron in Breust opgezocht.

Om 20.00u klinkt er overal buiten applaus voor de mensen in de zorg, die extra worden geconfronteerd met het Coronavirus. De Bron is inmiddels ge-

sloten voor alle bezoek. De Eikelmuis-lezing van het IKL kon uiteraard niet doorgaan.

Woensdag 18 maart. Het wordt alweer 16°C in Limburg. Het voelt iets frisser aan door de wind. In Groeve Blom zijn zelfs 2 Grote vossen te zien. Ook de Grote bonte specht laat zich zien. Boven het kalkgrasland vliegen vele Wolzwevers (een soort vlieg, die wat weg heeft van de Kolibrievlinder). Om 19.00u luiden de kerkklokken door heel Nederland vanwege de Coronacrisis. Zo ook de klokken van de Sint Christina.

Donderdag 19 maart. Tussen de metalen sloep op de Maasoever (voorheen eerst de "Sjloep van Martens", daarna de "Yellow Submarine") en de meetboot van RWS (in Eijsden: "Riekswaoëtersjtaot") lopen 2 foeragerende Scholeksters. In onze streek geen algemene verschijning. In Groeve Blom vind ik een huisje van de in Nederland zeldzame Heideslak. Nieuws: de Grote Bronk van Gronsveld wordt met een jaar uitgesteld tot 2021.

Vrijdag 20 maart. Het begin van de astronomische lente is dit jaar om 04.49u. De nacht en de dag zijn dan even lang. Het lenteweer doet echter een stapje terug, het is een kille, grijze dag.

Zaterdag 21 maart. Ook het halen van de Brigida-den in Noorbeek op 25 april zal worden uitgesteld. De aanleiding van deze traditie was het verdwijnen van de veepest op voorspraak van "Sint Briej" in 1634.

Zondag 22 maart. Een stralende voorjaarszon in heel Nederland, maar een snijdende Oostenwind. We zien Gulden sleutelbloemen op de Kruisberg in Wahlwiller, soms vanwege hun vorm "Kaeërekesjluuëtele" genoemd. Ook horen we "Pannekeukskes" (met dank aan Marianne). De naam Pannekeukskes komt voort uit het oude gebruik van dit plantje bij het bakken van panne(n)koeken. Verder vinden we een eitje van de Sleedoornduif op de struiken op de Kruisberg. Boven onze hoofden zweeft een grote roofvogel, mogelijk een Blauwe kiekendief. In de wegberm bij Groeve Blom zien we bloeiende Pinksterbloemen ("Sjluuëtelblomme"). Op de Waardhoff in de luwte bij het bankje is het warm, de vlinders vliegen af en aan. Aan de Steenbergsweg bloeien de Maartse viooltjes.

Maandag 23 maart. Zeer zonnig, maar koude Oostenwind. In de Eijsder Beemden een schelp van de Chinese moeraslak en de blauwe bloemetjes van de Draadereprijs. In het Savelbos rent een Reegeit tussen de bomen. In Banholt foerageert weer een Kolibrievlinder.

Dinsdag 24 maart. Langs "d'n Diek" vliegt een IJsvogel, groenkleurend in de zon. Op enkele boomtakken zitten Aalscholvers.

Woensdag 25 maart. Stevige nachtvorst (in Beek -3.3°C op neushoogte en -7.3°C aan de grond op klomphoogte). Sommige fruittelers beregenen de bloesem om bevriezing te voorkomen. Aan de Romboutsweg bij Rijckholt bloeit de Grote muur met witte bloemen. In het bos bloeien Gele anemonen en Bosanemonen. Bij Kasteel Oost vliegt een Atalanta.

Ook de waarnemingsite neemt maatregelen om de verspreiding van het Coronavirus tegen te gaan. Waarnemingen van zeldzame soorten worden afgeschermd. Zeldzame soorten trekken vaak veel fotografen die kort bij elkaar gaan staan, vandaar.

Om 19.00u luiden overal weer de kerkklokken vanwege Corona. In Banholt wordt overal buiten bij de huizen gebeden voor de zwaar door het virus getroffen pastoor Graat.

Donderdag 26 maart. Alweer een koude nacht met -3.1 °C in Beek. De Coro-

na-crisis drukt zwaar op de maatschappij en in het bijzonder op de getroffen mensen en hun naasten.

Tijdens het halen van een frisse neus zie ik het eerste mannetje Oranjetipje in de Ooster Beemden. Het pad door het natuurgebied achter Kasteel Oost blijkt een naam te hebben: Kasteelparkpad.

Vrijdag 27 maart. Tijdens een wandeling door de Eijsder Beemden vind ik onder een boom-wortelstronk ("vot") een nestje Gele weidemieren. Deze soort leeft geheel ondergronds en voedt zich o.a. met de honingdauw van (wortel)luizen. Hiervoor worden zelfs ruimtes aangelegd in de grond, waarin de luizen verblijven.

Zaterdag 28 maart. Nog steeds zeer zonnig. Wel waait er een koude Noordenwind ("Bijs"). De opruimactie in de Eijsder Beemden is afgelast vanwege de Corona-maatregelen.

Aan de Vogelzang vliegt er een Groot koolwitje (mannetje). Tijdens een wandeling van Banholt naar Bergenhuizen zien we bloeiende Gele dovenetels, met zilveren vlekken op de bladeren. Vandaar de naam "Bonte gele dovenetel". Aan de Banholtergrubbe zit een geheel witte Buizerd in een kleine boom.

Zondag 29 maart. De zomertijd is ingegaan. Het weer gaat echter terug naar het winterse type, met hagel- en sneeuwbuien. De zeer koude Bijs is door-dringend. In Banholt is deze wind bekend onder de naam "Bies" (met lange "ie").

Maandag 30 maart. De minimumtemperatuur op neushoogte bedraagt in Beek -4.6°C (Hupsel/Achterhoek -6.6°C). Op klomphoogte ("aan de grond") is het in Beek -6.5°C en in Twente zelfs -10.1°C! Wat betekent dit voor de fruitbomen en sommige andere planten?

Dinsdag 31 maart. De weermensen vertellen dat de laatste 10 dagen van maart recordzonnig zijn verlopen. De maand maart was in Zuid-Limburg nat, door de regen aan het begin.

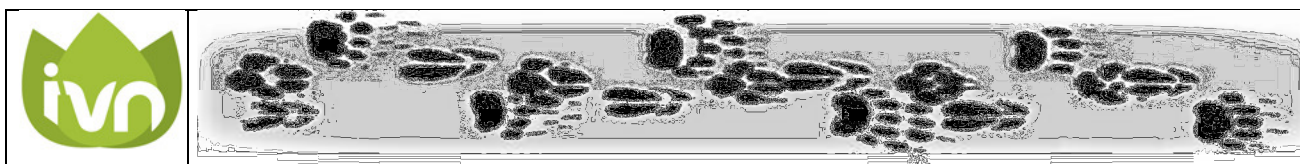
Ik probeer de enige overgebleven blauwe tak van mijn Seringen te stekken. Dat is een kunst op zich. Na enkele maanden zal het resultaat zichtbaar zijn. In de avond zie ik onderaan de Banholtergrubbe een fraaie Fazanthaan voor de auto. Hij vliegt net op tijd op.

Woensdag 1 april. Het heeft aan de grond alweer hard gevoren (Beek -7.1°C). Het vorderen van de lente gaat echter gewoon door. Er wordt zelfs 20°C voorspeld!

Woensdag 1 april. Een zeer zonnige dag met een beklimming van de Observant levert een Hazelworm en een Grote vos op.

Zondag 5 april. De eerste warme dag van het jaar (dagmaximum boven de 20°C), althans in de Zuidelijke helft van Nederland.

Het bericht bereikt ons, dat de processie van Eijsden dit jaar niet zal doorgaan vanwege de Corona-uitbraak. In de Tweede Wereldoorlog was er ook geen Bronk. Vele oudere mensen kunnen zich dit nog "rappelere" (herinne-

ren).

Maandag 6 april. Alweer een warme dag in Limburg, met temperaturen tussen de 22°C en 24.5°C.

Dinsdag 7 april. Nog een warme dag van boven de 20°C. Een bezoek aan de Natuurbegraafplaats in Eygelshoven levert 10 Italiaanse Muurhagedissen op. Op de Observant zie ik Bosvergeet-mij-nietjes, Look zonder look en het eerste Bonte zandoogje van het seizoen. In de avond, rond 23.15u, is er al een kikkerkoor te horen vanaf de Vogelzang. Zo te horen zijn het Meerkikkers langs de Maas.

Woensdag 8 april. In Brabant en Limburg loopt de temperatuur op diverse stations op tot boven de zomerse 25°C. De UV-index is hoog voor de tijd van het jaar (tot 5) en er zijn veel pollen in de lucht.

Donderdag 9 april. Weer een warme dag in Brabant en Limburg. Op het oude spoorwegemplacement in Hoog-Caestert bloeit de roze Reigersbek. Goed nieuws: tussen de Spits (soms "'t Pannedaeëkske" genoemd) en Kasteel Oost wel 20 mannetjes Oranjetipjes gezien. Ook deze vrolijke voorjaarsvlin-der ging tot voor kort in aantal achteruit, maar doet het nu weer goed. Alleen de mannetjes kleuren overigens oranje. Oranjetipjes vliegen op Pinksterbloem en Look-zonder-look.

De kikkerkoren klinken al luid in de Beemden en ook de Koekoek laat zich horen. Boven de Vogelzang vliegen 2 Ooievaars om 17.00u van Zuid naar Noord langs de St. Christinakerk.

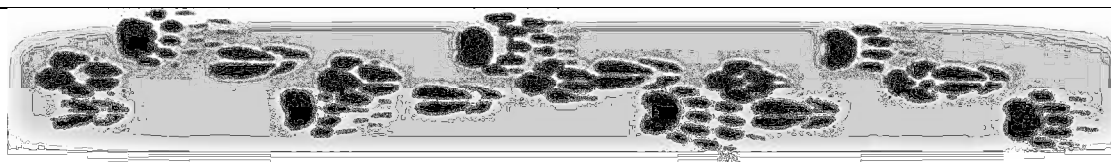
Goede vrijdag 10 april. Fietsen naar de computerwinkel op de Avenue Céramique. Aan de driesprong Oosterweg-Köbbesweg staat controle om het toeristische verkeer te ontmoedigen. Vanwege het tegengaan van de verspreiding van het virus is het Heuvelland afgesloten. Dit punt heet bij de Eijsdenaren "aon Köbbes" (of "d'n Dreisjprunk"). Het oude "Köbbes" was eigenlijk een café dat meer westelijk aan de Maas was gelegen. Er is daar enkele eeuwen lang bebouwing geweest en er was een veerdienst, aanvankelijk met een houten sloep. Het kruispunt wordt ter plekke ook de "Veer weeg", of "Veer waeg" genoemd (uitspraak afhankelijk van de spreker).

Er lijkt een grote ster boven de Westelijke horizon te staan. Dit is echter geen ster, maar de planeet Venus. Het heldere licht is afkomstig van de Zon, net zoals dat bij de Maan het geval is. Vroeger noemde men Venus wel de Morgenster (of Avondster).

Zaterdag 11 april. Het schitterende weer gaat maar door. Vincent Gustings ziet een Rode wouw boven Gulpen. Achter Kasteel Oost bloeien de Gele dovenetels en vliegen wel 5 Bontzandoogjes tegelijk boven het bospad.

Eerste Paasdag 12 april. Zomerweer (24 à 25°C).

Tweede Paasdag 13 april. Na een weersomslag is het een jas en een trui kouder. Tijdens een wandeling horen en zien we een Veldleeuwerik bij Banholt.

Woensdag 15 april. Op de Sint Pietersberg bloeien schitterende gele bloemetjes: de Voorjaarsganzerik.

Donderdag 16 april. Zomerweer. We zien een Rode Wouw bij Banholt-Reijmerstok. Jacques van Mastrigt ziet 5 Koninginnenpages hilltoppend op de Observant.

Vrijdag 17 april. Dagkoekoeksbloemen in de Banholtergrubbe. In een poel op de Sint Pietersberg zwemmen Kleine Watersalamanders en Alpenwatersalamanders. Ook is er een Poelslak te zien. Hopelijk houden mensen hier de honden aan de lijn, een salamanderpoel is geen plonsbad.

Zaterdag 18 april. De inwoners van Banholt, Noorbeek en Reijmerstok vormen erehagen als de Dennenwagen met de aan het ziektevirus overleden pastoor Graat passeert. Onderling wordt er daarbij zeker 2m afstand gehouden.

Zondag 19 april. Tijdens een wandeling rond Banholt zien we planten met blauwe bloemetjes die wat aan Vergeet-me-nietjes doen denken. De bladeren zijn groot. Het is Overblijvende ossentong, een stinzenplant.

Maandag 20 april. In de droge waterbuffer aan de Vieversgrubweg in Bemeulen kan ondergetekende het eerste Nederlandse Bruine blauwtje van 2020 fotograferen. Bij het grindgat Oost-Maarland is er een Grote vos te zien.

Dinsdag 21 april. Door de droogte woeden er grote natuurbranden in de Deurnese Peel (Brabant), de Meinweg (Limburg) en de Weerribben (Overijssel). Het hele dorp Herkenbosch (4200 inwoners) moet zelfs worden geëvacueerd.

Woensdag 22 april. Er waait al dagenlang een straffe, uitdrogende Noord-oostenwind. De grond in het Heuveland is alweer "knoeëkedruug". De landbouwmachines veroorzaken er grote stofwolken. Ondanks de wind wordt het toch 23.0°C.

Donderdag 23 april. Els Kerckhoffs vindt een Pyamawants in de tuin in Oud Poelveld.

Maandag 27 april. Koningsdag. Schitterend weer (22 à 23°C) om het glas te heffen om 16.00u en daarna te eten in de achtertuin.

Ik vind een nest rode mieren in Banholt ("n nisj haoënzèèke" zeg ik nog, op zijn Eijdsens, tegen een mierennest). De soortbepaling valt echter niet mee bij deze beestjes.

Dinsdag 28 april. In de middag is er eindelijk een regenbui met dikke druppels. Het zal niet genoeg zijn om de droogte meteen op te heffen, maar alle

foto Els Kerckhoffs

regen is welkom.

Woensdag 29 april. Een korte opklaring levert wel 11 Veldparelmoervlinders op aan de voet van de Bemelerberg. Het Zeeuwse Breskens krijgt te maken met een windhoos.

Donderdag 30 april. Nu treft een windhoos het dorp Tinte op het eiland Voorne-Putten in Zuid-Holland. Er is veel glasschade bij de tuinbouwkassen.

Ondanks het natte weer van eind april 2020, gaat deze maand de boeken in als recordzonnig. In Beek werd op het KNMI-station dit jaar in april 289 uur zon opgetekend, net iets meer dan het vorige record in april 2007 (287 uur).

Zaterdag 2 mei. Op de Bron in Breust zwemmen 2 eenden, een woerd ("wiendereek") en een wijfje. Ook zwemt er een Waterhoen (herkenbaar aan de rode snavel).

Donderdag 7 mei. Een bezoek aan de bloemenveldjes in het Geulhemmerbos levert enkele Soldaatjes op (orchideeën) en Levendbarende hagedissen. In Groeve Blom is er al een Dwergblauwtje te zien en eveneens een Levendbarende hagedis.

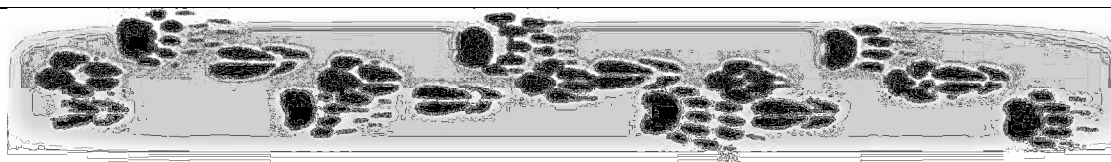
Zaterdag 9 mei. Zomerse dag. In de Noordzee wordt door geologen een uitgedoofde vulkaan gevonden (deze krijgt de naam Mulciber). Ik vind Klaverblauwtjes langs de Jeker.

Zondag 10 mei. Voor de periode van de IJsheiligen worden koude nachten voorspeld. Zoals bekend betreffen de IJsheiligen een reeks dagen uit de volksweerkunde, tussen 11 en 15 mei. Meestal telt deze reeks per regio in Europa 3 heiligen. Als we ze optellen, komen we tot 5 heiligendagen.

Het begrip IJsheiligen dateert voor zover bekend al van vóór de kalenderherforming uit 1582. De Juliaanse kalender werd toen vervangen door de Gregoriaanse, omdat de Juliaanse niet (meer) klopte. De Juliaanse kalender ging steeds meer uit de pas lopen met de werkelijke astronomische datum (dit was ook te zien aan de hand van de stand van de natuur). Paus Gregorius XIII bepaalde daarom dat donderdag 4 oktober 1582 moest worden opgevolgd door vrijdag 15 oktober 1582. In de Nederlanden stapte men daarna over van 15 naar 25 december 1582. Het Bisdome Luik ging van 10 februari 1583 over naar 21 februari 1583. De feestdagen van de IJsheiligen verschoven echter niet mee op de kalender. Eigenlijk zouden de IJsheiligen wat betreft de werkelijke, astronomische datum dus later moeten vallen (hoeveel dagen is afhankelijk van het moment van het ontstaan van het begrip IJsheiligen). Dit gegeven kan allerlei cirkelredeneringen opleveren over de juistheid van de volksweerkunde. Sommigen zullen hier het klimaat van vroeger en nu in willen betrekken. In ieder geval is het zo, dat het in mei nog kan vriezen. Zeker aan de grond kan het nog stevig vriezen.

Maandag 11 mei. Sint Mamertus. Deze IJsheilige is de eerste van de reeks en levert dit jaar meteen een koude nacht op.

Dinsdag 12 mei. Sint Pancratius, bij ons bekend van de oeroude kerk van

Mesch. Het vriest aan de grond en op sommige weerstations ook op neushoogte. In Twente werd het aan de grond zelfs -6.5°C!

Woensdag 13 mei. Sint Servatius, patroonheilige van Maastricht, levert ook weer een koude nacht op.

Donderdag 14 mei. Sint Bonifatius van Tarsus. Het wordt in Eelde aan de grond -7°C en op neushoogte -3°C.

In Maastricht bij de "Greune Luiper" vind ik een mooie gele tuinslak. Het is de "Zwartgerande tuinslak, forma Geel, ongebandeerd". Tuinslakken kunnen erg variabel van kleur zijn.

Vrijdag 15 mei. Sint Sophia van Rome. Ook nu weer is Eelde het koudst met -7.5°C aan de grond en -2.9°C op neushoogte. De IJsheiligenperiode van dit jaar doet daarbij haar naam eer aan met op veel plaatsen vorst aan de grond, maar dus zelfs ook op neushoogte. Ook bij ons vroor het aan de grond. Het koudst werd het meestal in Noord- en Oost-Nederland.

Zaterdag 16 mei. Langs de Maasoevers zwemmen grote scholen jonge visjes. De soortbepaling is moeilijk bij dat jonge broed. In Oost zie ik in een Maaspoel vele Watervlooien bij elkaar. Ook bij dit soort beestjes is de soortbepaling moeilijk, we noemen ze voor het gemak maar even Watervlooien. Visjes zoals Stekelbaarsjes zijn er verzot op. Later loopt er een Hermelijn met een naar verhouding grote prooi in zijn bek voor me uit aan de Oostkant van de berceau in de Eijsder Beemden.

Maandag 18 mei. Warme dag (23°C). Vrouwtje Klaverblauwtje op het Maasdijkje nabij de Oude Kom van Eijsden.

Dinsdag 19 mei. De Muurhagedissen van Laag-Caestert breiden zich volgens de nieuwste berichten stevig uit. Bij het Gouvernement lopen 2 Scholeksters op de middenberm.

Vrijdag 22 mei. Zeer rode zonsondergang (21.39u).

Zaterdag 23 mei. Weer de mooie in gebruik zijnde naam gehoord voor het gebouwtje aan de Trichterweg ("De Spits"): "'t Pannedaeëkske".

Zondag 24 mei. Annie Aarts en Jacques en Ilse Roosen zien een rode vogel meevliegen met een groep eenden in de Eijsder Beemden. Naspeuringen en meldingen wezen op ontsnapte Rode Ibissen uit Zoo Planckendael in Muzen-Mechelen (België).

Dinsdag 26 mei. Aan de Vogelzang vliegen er aardig wat Huiszwaluwen die af en toe onder de dakranden gaan zitten.

Woensdag 27 mei. Er staat een Noordenwind. Bij het Gouvernement zijn al lepenpages te zien in de toppen van de lage lepen. In de avond is er een enorm kikkerconcert langs de Maasinham aan de Trichterweg.

Pinksterzaterdag 30 mei. Het inhalen van de Gerlachusden in Banholt kan

niet doorgaan vanwege de Corona-maatregelen.

Pinksterzondag 31 mei. De processie in Banholt, de Bronk, kan eveneens niet doorgaan.

Het is een mooie dag, de UV-index is hoog (7) en de mensen gaan maar barbecue houden in de achtertuin. Daar voel je ook de stevige wind niet zo, die er waait.

Bij Jenny een mooie Kleine vos op de rode Spoorbloem. Er lijkt een instroom van deze vroeger zo gewone vlinder plaats te vinden. Hoera voor de Kleine vos!

Er is een luidruchtige gele vogel aanwezig aan de Bredeweg, dit is de Groenling ("Greunvienk").

De Limburgse weerman spreekt van een "Spaanse Lente". Er waren in Beek van begin maart tot en met eind mei 780 uur zon. Dit is vergelijkbaar met de zonuren in Huelva (Andalusië). Er waren zelfs meer zonuren dan in de zomers van 2018 en 2019!

Pinkstermaandag 1 juni. Zomerse dag met UV-index van 7. Peter de Bie vindt een rups van de Kuifvlinder nabij de Zeven Heuvelen. Een prachtige rups, die wel wat weg heeft van een rups van de Koninginnenpage. De Kuifvlinder is een vrij zeldzame nachtvlinder. Ik zie een Putter neerstrijken in de Sint Christinastraat. Ook heel mooi gekleurd. Op deze plek zou je hem niet verwachten.

Dinsdag 2 juni. Zeer warme dag (28 à 29°C). Er zijn al kersen van eigen bodem te koop in de Emmastraat. "Burlat" zegt de aanbieder. "Vaak laagstam, maar ik heb er ook 2 hoogstambomen van". Inderdaad is de "Bigarreau Burlat" ook op hoogstam te vinden. Het lijkt een nieuw kersenras, maar dit ras is al bekend sinds 1930 (uit het Franse dorp Pierre Benite).

In de Piepert bij Eys heeft de Braamparemoervlinder zich in de warme zomer van 2019 succesvol voortgeplant. Ik kan nu al 3 exemplaren van deze vlinder met zijn intens oranje kleur melden.

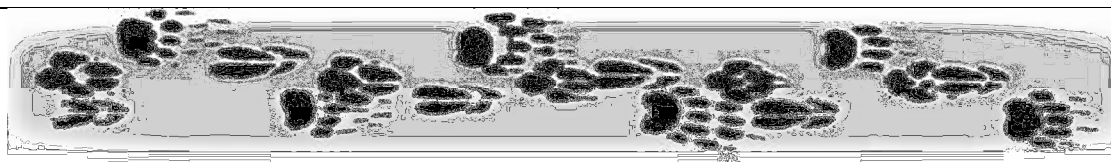
Bij het bezoekuurtje buiten op de Cour van de Bron is er een Scholekster te horen. Bekend is, dat deze weidevogel zich graag op platte daken ophoudt om te broeden.

Woensdag 3 juni. Weer een zomerse dag (rond de 25°C). Alweer stop ik in Breust bij een kersenstalletje. Nu zijn het "Early Rivers" die ik kan verwerven. Bij Eijdsdenaren zijn deze kersen bekend als "Rievers". Over de herkomst van dit ras wordt geschreven dat het is gewonnen door Thomas Rivers in Sawbridgeworth in 1869.

Donderdag 4 juni. Totale weersomslag. Geen zon, wat regen en 16°C.

Vrijdag 5 juni. Om te beginnen aan de zomer valt er in de middag alvast een stevige regenbui, waarbij de temperatuur onder de 10°C zakt. We gaan na de Spaanse Lente de zomer van 2020 in, hopelijk kan iedereen gaan genieten van dit seizoen. Belangrijk is het daarbij om ook in deze tijd voldoende afstand te houden: "d'n oengderhavve meter", en "peen te haawe".

Jacques Piters

Koekoek

Nee, over corona ga ik het niet hebben, behalve: iedereen nog gezond?

Het is traditie geworden om te melden wanneer de Koekoek voor het eerst gehoord is in de contreien van Gronsveld. Bij een namiddagwandeling hoorden we hem/haar dit jaar de eerste keer op 18 april aan de rand van het Savelsbos achter Rijckholt. Daarna nog een heel enkele keer, maar minder luidruchtig dan andere jaren.

Toen we gingen turven welke vogels sinds de winter neer waren gestreken in de tuin voor een worm, een rups, een paar broodkruimels of om een bad in de vijver te nemen, kwamen we weer tot een verrassende lijst. Hier volgt de opsomming: Kraai, (vlaamse) Gaai, Ekster, Houtduif, Merel, Zanglijster, Spreeuw, Witte Kwikstaart, Boekvink, Appelvink en Distelvink oftewel Puttertje. Dan de Staartmees, Pimpelmees en Koolmees. De laatste twee soorten bleven ook broeden, dat was alweer een paar jaar geleden. Roodborst, Heggenmus, Winterkoninkje, Groenling, Geelgors, Fitis en Zwartkop lieten zich ook zien en horen. Een verheugende lijst al met al.

Toen wij op zondag 3 mei aan de asperges zaten, kwam een Groene Specht zich op enkele meters afstand te goed doen aan een vette buit in het gazon. Het is maar wat je lekker vindt!

En dan de vlinders. Koploper was het Oranjetipje, gevolgd door Dagpauwoog en al op 16 april een Kolibrievlinder.

Ook in het bos viel veel te zien, al was het soms heel lastig om je weg te vinden vanwege het grote aantal omgewaaide bomen. In het Savelsbos is het hier en daar een ware ravage. Toch konden we weer genieten van Witte en Gele Anemonen, Sleutelbloemen en Zwart/Blauwe Rapunzels. Weinig Muskuskruid en bloeiende Lelietjes gezien dit jaar. Op het pad achter het kasteel van Gronsveld langs, vonden we een wit Maarts Viooltje. Op drie plaatsen zagen we tijdens fietstochten Knolsteenbreek in bloei.

Zo werden we weer geboeid door alles wat groeit en bloeit.

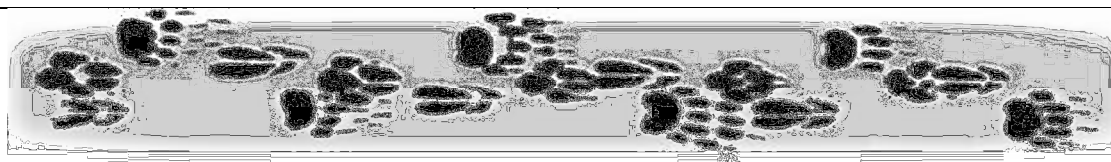
Gronsveld 16 mei.

Netty Hornstra.

Waarnemingen digitaal melden

Heb je je wel eens afgevraagd waarom er voor sommige waarnemingen een “@” staat in plaats van een “•”? De waarnemingen met een “@” worden via mail gemeld bij de redactie. Op de homepage van de IVN-website staat een knop waarmee snel en nauwkeurig waarnemingen gemeld kunnen worden bij de redactie. Ik zou zeggen: hebt wat bijzonders gezien, gebruik dan die functie (<https://www.ivn.nl/afdeling/eijsden/waarnemingen>).

PDB

HET BESTUUR

Voorzitter: Vacature
 Penningmeester: Vacature

Secretaris: Jacques Piters
 Vogelzang 15
 6245 BS Eijsden
 ✉ jacques_piters@hotmail.com
 tel. 06 445 91 557

Lid: Harry Fekkers
 Sint Jozefstraat 31
 6245 LK Oost-Maarland

Vicevoorzitter Maarten v.d. Sande
 Jekerstraat 7-A02
 6211 NR Maastricht
 ✉ vdsandebraken@ziggo.nl
 tel. 043 409 48 61

Lid Peter De Bie
 Beezepool 48
 6245 JK Eijsden
 ✉ de.wissel.ivn-eijsden@home.nl
 tel. 043 409 46 77

Verenigingslokaal: "De Dassenburcht"
 Kampweg 45
 6247 AR Gronsveld

Werkgroepcoördinatoren/Contactpersonen:

Daslicht	Jean Creuwels	043 361 61 95
Lezingen	Bestuur	06 445 91 557
Vogels	Philippe Meijer	043 457 23 70
Wandelingen	vacature	
Korte wandelingen	An van Santen	043 409 46 72
Flora groep	Tineke de Jong	043 352 11 09
Gebouw	vacature	
Redactie Mededelingenblad	Peter De Bie	043 409 46 77

Kosten Lidmaatschap € 11,50 per persoon per jaar

Betalingen t.n.v. IVN-Eijsden:

Giro rekening: NL05 INGB 0000 927056 Onder vermelding van reden betaling.

Website: www.ivn.nl/afdeling/eijsden

Disclaimer:

De redactie wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor inhoud of strekking van niet-redactionele bijdragen. Met toezending van een artikel draagt de auteur uitdrukkelijk de rechten over aan de redactie. Indien nodig kan door redigeren de toegezonden bijdrage –bij voorkeur i.o.m. de auteur– worden aangepast c.q. ingekort. De redactie behoudt zich uitdrukkelijk het recht voor om artikelen zonder opgaaf van redenen te weigeren.

Verschijningsdata en sluitingstermijn:

Verschijningsdata zijn:

half maart, half juni, half sept. en half dec.

De inzendtermijn voor kopij sluit op resp.

5 maart, 5 juni, 5 september en 5 december.

Kopij bij voorkeur aanleveren per e-mail:

de.wissel.ivn-eijsden@home.nl.